

ANALIZA RYNKU MASZYN ROLNICZYCH DO NAWOŻENIA I OCHRONY ROŚLIN

Streszczenie

Analizą objęto ciągnikowe rozsiewacze nawozów mineralnych (spadek podaży na rynku), rozrzutniki obornika (najpierw wzrost, następnie spadek podaży na rynku), ciągnikowe opryskiwacze polowe (najpierw wzrost, następnie spadek podaży na rynku) oraz ładowacze (ciągły wzrost podaży na rynku) w latach 2001-2005 w Polsce.

Sytuacja na rynku maszyn rolniczych do nawożenia i ochrony roślin, podobnie jak w przypadku ciągników i innych maszyn rolniczych [1, 2], jest daleka od stabilizacji, co utrudnia poprawne planowanie i prognozowanie wielkości produkcji, importu oraz eksportu tych maszyn.

Analizą objęto ciągnikowe rozsiewacze nawozów mineralnych, rozrzutniki obornika, ciągnikowe opryskiwacze polowe oraz ładowacze. Zmiany jakie występowały w produkcji tych maszyn w latach 2001–2005 ilustrują dane liczbowe zamieszczone w tab. 1.

Produkcja rozsiewaczy nawozów mineralnych gwałtownie spadła z 11 387 sztuk w 2001 roku do 3 406 sztuk w 2002 roku osiągając minimum – 2 582 sztuki w 2003 roku. W latach 2001-2005 zostało wyprodukowanych w sumie 23 789 rozsiewaczy.

Nieco odmiennie kształtowała się produkcja rozrzutników obornika. W pierwszych trzech latach 2001–2003 liczba produkowanych rozrzutników ulegała systematycznemu zwiększaniu ze 124 sztuk w 2001 roku do 671 sztuk w roku 2003. Spadek produkcji rozrzutników nastąpił w 2004 roku do 555 sztuk. Łączna liczba wyprodukowanych rozrzutników obornika w latach 2001-2004 wyniosła 1 688 sztuk.

W grupie maszyn do nawożenia i ochrony roślin, pod względem wielkości produkcji, wiodącą rolę zajmują opryskiwacze. W latach 2001–2005 całkowita liczba wyprodukowanych opryskiwaczy wyniosła 46 064 sztuki. W analizowanym okresie wyraźnie wyróżniają się dwa etapy: wzrostu produkcji w trzech pierwszych latach z 7 492 opryskiwaczy w 2001 roku do 10 505 sztuk w 2003 roku i spadku produkcji w następnych latach do 9 248 opryskiwaczy w roku 2005.

W latach 2001–2004 wyprodukowano łącznie 20 767 ładowaczy, a ich produkcja w kolejnych latach ulegała ciągłemu wzrostowi z 4 237 sztuk w roku 2001 do 5 933 sztuk w roku 2004.

Rynek maszyn rolniczych do nawożenia i ochrony roślin produkcji krajowej jest uzupełniany maszynami sprowadzanymi z zagranicy. Jak kształtował się import poszczególnych rodzajów maszyn w latach 2001–2005 ilustrują dane liczbowe podane w tab. 2.

Analizując dane zawarte w tab. 2 trudno zauważyć, by w imporcie maszyn do nawożenia i ochrony roślin występowała jakakolwiek prawidłowość. W grupie tej, w latach 2001–2005 najczęściej sprowadzono do kraju rozsiewacze nawozów mineralnych – łącznie 20 050 sztuk. Najwięcej maszyn importowano w 2002 roku (7 764 sztuki), a najmniej w 2005 roku (2 468 sztuk). Całkowity import rozsiewaczy nawozów mineralnych stanowił 84,3% ich krajowej produkcji.

Łączny import rozrzutników obornika w latach 2001–2004 wyniósł 1 359 maszyn i stanowił 80,5 % rozrzutników produkcji krajowej. Najwyższy import rozrzutników miał miejsce w 2002 roku (798 sztuk), po czym w następnym roku (2003) zmniejszył się ponad siedemnastokrotnie (45 sztuk). Tak duże wahania raczej są rzadko spotykane i trudne do logicznego wyjaśnienia.

Import opryskiwaczy od 2002 roku wykazywał tendencję wzrastającą: ze 162 sztuk w 2002 roku do 2 488 sztuk w roku 2005. Całkowity import opryskiwaczy w latach 2001–2005 wyniósł 3 826 sztuk i stanowił zaledwie 8,3 % liczby opryskiwaczy produkowanych w kraju.

W latach 2001–2004 sprowadzono do Polski w sumie 1437 ładowaczy (6,9 % liczby ładowaczy wyprodukowanych w kraju), przy czym import ten dotyczył praktycznie tylko 2001 roku. W trzech pozostałych latach sprowadzono razem 9 ładowaczy.

W tab. 3 zestawiono dane liczbowe dotyczące eksportu rozsiewaczy, rozrzutników i opryskiwaczy w latach 2001–2005.

Tab. 1. Liczba wyprodukowanych maszyn (szt.)

Nazwa maszyny	Rok				
	2001	2002	2003	2004	2005
Rozsiewacze	11 387	3 406	2 582	3 293	3 121
Rozrzutniki	124	338	671	555	
Opryskiwacze	7 492	8 817	10 505	10 002	9 248
Ładowacze	4 237	4 792	5 805	5 933	

Tab. 2. Liczba importowanych maszyn (szt.)

Nazwa maszyny	Rok				
	2001	2002	2003	2004	2005
Rozsiewacze	3 945	7 764	2 847	3 026	2 468
Rozrzutniki	131	798	45	385	
Opryskiwacze	212	162	216	748	2 488
Ładowacze	1 428	4	4	1	

Z analizy danych zamieszczonych w tab. 3 wynika, że liczba eksportowanych rozsiewaczy i rozrzutników w poszczególnych latach ulegała znacznym wahaniom. Jedynie w przypadku opryskiwaczy, w całym okresie objętym analizą, następował ciągły wzrost eksportu. Łącznie zostało wyeksportowanych 14 190 (82,4% importu) rozsiewaczy nawozów mineralnych, 1 214 (89,2% importu) rozrzutników obornika i 9 507 (248,4 % importu) opryskiwaczy ciągnikowych. Z powyższego wynika, że Polska w latach 2001–2005 była importerem netto

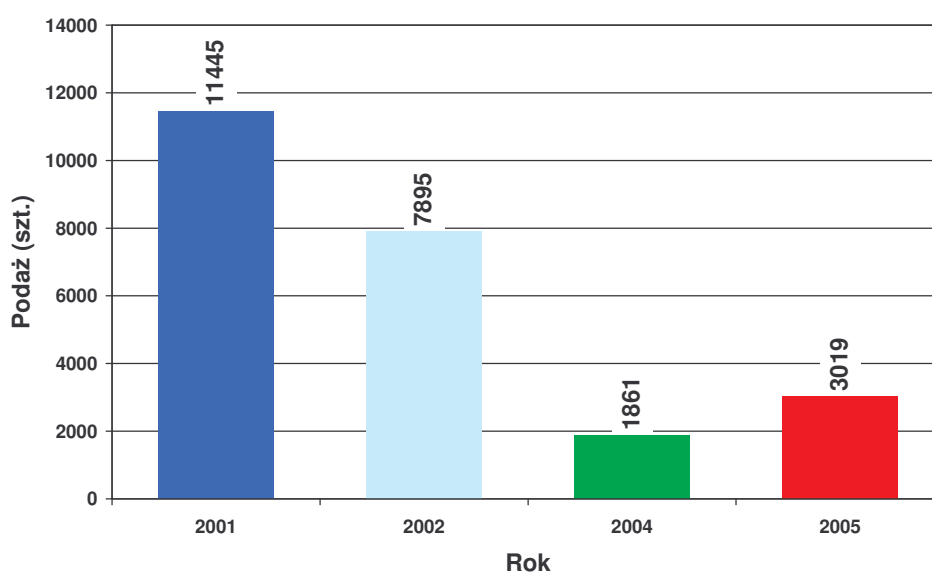
rozsiewaczy i rozrzutników, zaś eksporterem netto opryskiwaczy.

Po uwzględnieniu produkcji, importu i eksportu omawianych maszyn, można określić ich podaż na krajowy rynek w latach 2001–2005 (rys. 1, 2, 3).

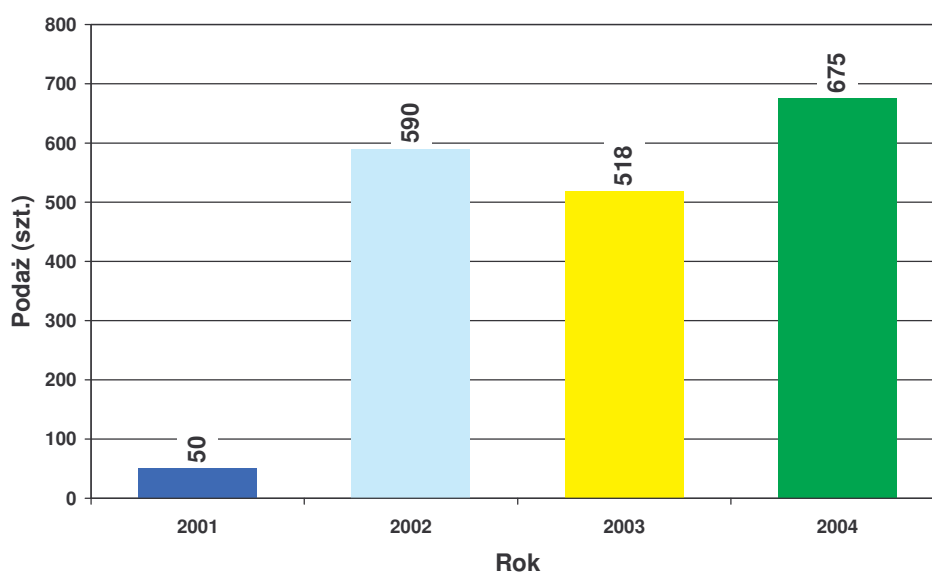
Największym wahanom ulegała podaż rozsiewaczy nawozów mineralnych: od 11 445 sztuk w 2001 roku do 1 861 sztuk w roku 2004 (rys. 1).

Tab. 3. Liczba wyeksportowanych maszyn (szt.)

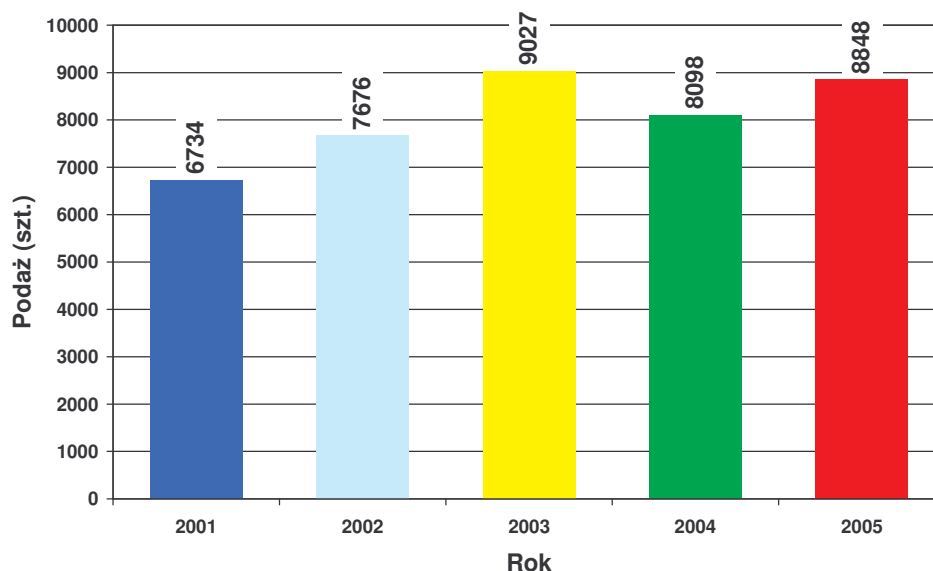
Nazwa maszyny	Rok				
	2001	2002	2003	2004	2005
Rozsiewacze	3 887	3 275		4 458	2 570
Rozrzutniki	205	546	198	265	
Opryskiwacze	970	1 303	1 694	2 652	2 888

Rys. 1. Podaż rozsiewaczy nawozów mineralnych w latach 2001–2005

Rys. 2. Podaż rozrzutników obornika w latach 2001–2004

Rys. 3. Podaż opryskiwaczy ciągnikowych w latach 2001–2005

W podaży rozrzutników obornika, poza 2003 rokiem, występowała tendencja wzrastająca z 50 sztuk w 2001 roku do 675 sztuk w roku 2004 (rys. 2). Łączna podaż rozrzutników obornika w latach 2001–2004 wyniosła 1 833 sztuki.

Najwyższa podaż analizowanej grupy maszyn dotyczyła opryskiwaczy.

W latach 2001–2005 sumaryczna podaż opryskiwaczy wyniosła 40 383 sztuki, a największa liczba opryskiwaczy (9 027 sztuk) trafiła na krajowy rynek w 2003 roku (rys. 3).

W artykule wykorzystano dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Literatura

- [1] Waszkiewicz Cz., Lipiec J.: Analiza podaży ciągników rolniczych w latach 2001–2005. Technika Rolnicza Ogrodnicza Leśna. 2006, nr 9 – 10.
- [2] Waszkiewicz Cz., Lipiec J.: Analiza rynku maszyn do zbioru ziemiopłodów. Technika Rolnicza Ogrodnicza Leśna. 2006, nr 2.

ANALYSIS OF MARKET OF AGRICULTURAL MACHINES FOR FERTILIZING AND PLANT PROTECTION

Summary

The analysis took into consideration tractor fertilizer spreaders (fall of supply), manure spreaders (first increase then fall of supply), tractor field sprayers (first increase then fall of supply) and loaders (continual increase of supply) in Poland in the years 2001-2005.